

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THỊ NGỌC

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM
THEO CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG MỚI
Ở CÁC TRƯỜNG THCS, THÀNH PHỐ MÓNG CÁI,
TỈNH QUẢNG NINH

Ngành: Quản lý Giáo dục
Mã số: 8.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. DƯƠNG THỊ HOÀNG YẾN

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực, không trùng lặp với các đề tài khác và chưa từng được ai công bố ở bất cứ tài liệu nào.

Thái Nguyên, tháng 06 năm 2020

Học viên

NGUYỄN THỊ NGỌC

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn, tác giả đã nhận được sự động viên, giúp đỡ tận tình, tạo điều kiện thuận lợi của các cấp lãnh đạo, các thầy cô giáo, các bạn bè đồng nghiệp và gia đình.

Trước hết em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến lãnh đạo Trường Đại học sư phạm, Khoa Tâm lý - Giáo dục, các nhà khoa học, các thầy cô giáo đã giảng dạy và hướng dẫn em nghiên cứu khoa học trong suốt quá trình học tập.

Xin chân thành cảm ơn Sở GD&ĐT tỉnh Quảng Ninh, Ban giám hiệu, các thầy cô giáo và các em học sinh, bạn bè đồng nghiệp, phụ huynh học sinh, của các trường THCS thành phố Móng Cái, tỉnh Quảng Ninh đã cộng tác, cung cấp thông tin, số liệu, cho ý kiến và tạo điều kiện thuận lợi trong quá trình nghiên cứu thực tế để làm luận văn.

Đặc biệt, em xin trân trọng bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến thầy giáo - PGS. TS. Dương Thị Hoàng Yến - Người hướng dẫn khoa học đã tận tâm bồi dưỡng kiến thức, phương pháp nghiên cứu và trực tiếp giúp đỡ và động viên để em hoàn thành luận văn này.

Mặc dù tác giả đã nỗ lực cố gắng rất nhiều trong quá trình nghiên cứu, song luận văn không tránh khỏi những thiếu sót, tác giả kính mong nhận được những lời chỉ dẫn của các thầy giáo, cô giáo để luận văn được hoàn thiện hơn.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2020

Tác giả

Nguyễn Thị Ngọc

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	viii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	ix
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ.....	x
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu của đề tài	3
3. Đối tượng, khách thể nghiên cứu	3
4. Giả thuyết khoa học	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	4
6. Giới hạn phạm vi nghiên cứu	4
7. Phương pháp nghiên cứu.....	5
8. Cấu trúc của luận văn	6
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM THEO CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG MỚI Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ.....	7
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề.....	7
1.1.1. Các công trình nghiên cứu về trải nghiệm cho học sinh.....	7
1.1.2. Các công trình nghiên cứu về quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh.....	14
1.2. Hoạt động trải nghiệm của học sinh trong nhà trường Trung học Cơ sở theo Chương trình giáo dục phổ thông mới	17
1.2.1. Chương trình giáo dục phổ thông mới.....	17
1.2.2. Đặc điểm tâm sinh lý học sinh Trung học Cơ sở.....	21

1.2.3. Vai trò của hoạt động trải nghiệm trong hình thành phẩm chất và năng lực của học sinh trung học cơ sở	22
1.2.4. Các thành tố của hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới ở các trường Trung học Cơ sở	24
1.3. Nội dung quản lý hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới ở các trường Trung học Cơ sở	30
1.3.1. Phát triển Chương trình hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới ở các trường Trung học Cơ sở	30
1.3.2. Lập kế hoạch hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới ở các trường Trung học Cơ sở	31
1.3.3. Tổ chức bộ máy nhân sự và quy định triển khai hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới ở các trường Trung học Cơ sở	34
1.3.4. Chỉ đạo, giám sát thực hiện kế hoạch triển khai hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới ở các trường Trung học Cơ sở	35
1.3.5. Kiểm tra, đánh giá hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới ở các trường Trung học Cơ sở	36
1.3.6. Quản lý cơ sở vật chất phục vụ cho hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới ở các trường Trung học Cơ sở	37
1.3.7. Phối hợp các lực lượng trong và ngoài trường tổ chức hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới ở các trường Trung học Cơ sở	38
1.4. Các yếu tố ảnh hưởng tới quản lý hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới ở các trường Trung học Cơ sở	39
1.4.1. Các yếu tố thuộc về các cấp quản lý	39
1.4.2. Các yếu tố thuộc về đội ngũ giáo viên và học sinh	41
1.4.3. Các yếu tố khách quan thuộc về môi trường quản lý	42
Kết luận chương 1	44

Chương 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM THEO CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG MỚI Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ, THÀNH PHỐ MÓNG CÁI, TỈNH QUẢNG NINH	45
2.1. Khái quát đặc điểm kinh tế, văn hóa xã hội và giáo dục THCS thành phố Móng Cái, Quảng Ninh.....	45
2.2.1. Đặc điểm kinh tế, văn hóa xã hội.....	45
2.2.2. Đặc điểm giáo dục THCS	46
2.2. Tổ chức khảo sát thực trạng	47
2.2.1. Mục đích khảo sát	47
2.2.2. Nội dung khảo sát.....	47
2.2.3. Mẫu và địa bàn khảo sát.....	48
2.2.4. Phương pháp khảo sát	48
2.2.5. Tiêu chí và thang đánh giá	49
2.3. Thực trạng hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới ở các trường THCS, thành phố Móng Cái, tỉnh Quảng Ninh.....	49
2.3.1. Thực trạng nhận thức về hoạt động trải nghiệm theo Chương trình giáo dục phổ thông mới	49
2.3.2. Thực trạng xác định mục tiêu hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới	52
2.3.3. Thực trạng thực hiện các nội dung hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới.....	54
2.3.4. Thực trạng thực hiện các hình thức tổ chức hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới	58
2.3.5. Thực trạng kết quả hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới.....	62
2.4. Thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới ở các trường THCS, thành phố Móng Cái, tỉnh Quảng Ninh	65
2.4.1. Thực trạng phát triển Chương trình hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới.....	65

2.4.2. Thực trạng lập kế hoạch hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới.....	69
2.4.3. Thực trạng tổ chức bộ máy nhân sự và quy định triển khai hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới.....	73
2.4.4. Thực trạng chỉ đạo, giám sát thực hiện kế hoạch triển khai hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới.....	77
2.4.5. Thực trạng kiểm tra, đánh giá hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới	79
2.4.6. Thực trạng quản lý cơ sở vật chất phục vụ cho hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới.....	81
2.4.7. Thực trạng phối hợp các lực lượng trong và ngoài trường tổ chức hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới.....	84
2.5. Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới ở các trường THCS thành phố Móng Cái, tỉnh Quảng Ninh.....	87
2.6. Đánh giá chung.....	90
2.6.1. Thành công và nguyên nhân	90
2.6.2. Hạn chế và nguyên nhân	91
Kết luận chương 2	93
Chương 3. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM THEO CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG MỚI Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ, THÀNH PHỐ MÓNG CÁI, TỈNH QUẢNG NINH.....	94
3.1. Các nguyên tắc đề xuất biện pháp.....	94
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính kế thừa.....	94
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính hệ thống.....	94
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính thực tiễn.....	95
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính khả thi.....	95
3.1.5. Nguyên tắc đảm bảo tính phù hợp	95

3.2. Biện pháp quản lý hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới ở các trường trung học cơ sở thành phố Móng Cái, Quảng Ninh	96
3.2.1. Biện pháp 1: Tổ chức nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý, giáo viên cha mẹ học sinh và các lực lượng giáo dục khác về hoạt động trải nghiệm cho học sinh trung học cơ sở theo chương trình giáo dục phổ thông mới.....	96
3.2.2. Biện pháp 2: Chỉ đạo xây dựng kế hoạch thực hiện hoạt động trải nghiệm cho học sinh trung học cơ sở theo chương trình giáo dục phổ thông mới đúng quy định, phù hợp với chương trình và điều kiện thực tiễn của nhà trường.....	99
3.2.3. Biện pháp 3: Quản lý phối hợp các lực lượng giáo dục trong việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho học sinh trung học cơ sở theo Chương trình giáo dục phổ thông mới	102
3.2.4. Biện pháp 4: Chỉ đạo thực hiện, hỗ trợ kịp thời, xây dựng các điều kiện đảm bảo, tạo động lực cho giáo viên, học sinh và các lực lượng tham gia trong tổ chức hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới.....	104
3.2.5. Biện pháp 5: Tăng cường giám sát, kiểm tra đánh giá việc thực hiện các hoạt động trải nghiệm cho học sinh trung học cơ sở theo chương trình giáo dục phổ thông mới.....	105
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp	108
3.4. Khảo sát tính cấp thiết và khả thi của biện pháp quản lý đề xuất.....	109
3.4.1. Các bước tiến hành khảo nghiệm.....	109
3.4.2. Kết quả khảo nghiệm	110
Kết luận chương 3	117
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	118
TÀI LIỆU THAM KHẢO	122
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BGH	:	Ban giám hiệu
CBQL	:	Cán bộ quản lý
CSVC	:	Cơ sở vật chất
ĐTB	:	Điểm trung bình
GD&ĐT	:	Giáo dục và Đào tạo
GDPT	:	Giáo dục phổ thông
GV	:	Giáo viên
HCMHS	:	Hội cha mẹ học sinh
HĐGDNGLL	:	Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp
HĐTN	:	Hoạt động trải nghiệm
HS	:	Học sinh
SL	:	Số lượng
THCS	:	Trung học cơ sở
THPT	:	Trung học phổ thông
TL	:	Tỉ lệ
UBND	:	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Mẫu nghiên cứu thực trạng quản lý HĐTN theo chương trình GDPT mới ở các trường THCS thành phố Móng Cái, tỉnh Quảng Ninh.....	48
Bảng 2.2.	Nhận thức của cán bộ quản lý, đội ngũ GV, cha mẹ HS và HS THCS về tầm quan trọng của hoạt động trải nghiệm	50
Bảng 2.3.	Thực trạng xác định mục đích của hoạt động trải nghiệm ở các trường THCS thành phố Móng Cái	52
Bảng 2.4.	Thực trạng thực hiện nội dung cơ bản của hoạt động trải nghiệm ở các trường THCS thành phố Móng Cái	55
Bảng 2.5.	Thực trạng thực hiện hình thức tổ chức HĐTN	59
Bảng 2.6.	Thực trạng kết quả hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới.....	63
Bảng 2.7.	Thực trạng phát triển Chương trình hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới	65
Bảng 2.8.	Thực trạng lập kế hoạch hoạt động trải nghiệm.....	70
Bảng 2.9.	Thực trạng tổ chức bộ máy nhân sự và quy định triển khai hoạt động trải nghiệm.....	73
Bảng 2.10.	Đánh giá thực trạng chỉ đạo triển khai hoạt động HĐTN.....	77
Bảng 2.11.	Thực trạng kiểm tra đánh giá hoạt động trải nghiệm.....	79
Bảng 2.12.	Thực trạng quản lý cơ sở vật chất phục vụ cho hoạt động trải nghiệm	81
Bảng 2.13.	Thực trạng phối hợp các lực lượng trong và ngoài trường để tổ chức hoạt động trải nghiệm.....	84
Bảng 2.14.	Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động trải nghiệm	87
Bảng 3.1.	Tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp.....	109
Bảng 3.2.	Đánh giá tính cần thiết của các biện pháp.....	110
Bảng 3.3.	Đánh giá tính khả thi của các biện pháp	113
Bảng 3.4.	Xét tính tương quan giữa mức độ cần thiết và mức độ khả thi của các biện pháp quản lý đề xuất	115